



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 45. De transmigratione Lauretani, & Sancti Ignatii oppidorum
agitatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

fitæ ab Ma-
malucis de-
feruntur.

Gualachos
Mamaluci
non appet-
tunt.

Gualachi in
Didacum
Salazarium
insurgunt.

CAPUT
XLIV.
Transmi-
grantium
calamitates
describun-
tur.

Antonii Rui-
si sollicitudo.

Antonii Rui-
si sollicitudo.

CAPUT
XLV.
De transmi-
gratione
Laurentii
& S. Ignatii
oppidorum
agitur.

provisio turma Mamalucorum nullo Sacerdotum respectu irrumpens, fusque deque omnia habuit. Gualachos, ob ferociam indolis, non æquè Mamaluci pro servitiis appetunt ac Guaranos: quare iis omissis omnem conatum in id intenderunt, ut fugientes cum Sociis Taitobæ populos assequerentur. Sic oppidum Divi Petri destructum est, incolis ad sua latibula dilapsis, & Sociis comitatu Guaratorum spoliatis ad Piquirium sese etiam recipientibus. Conceptionis oppidum non clementius habitum, quò delati Mamaluci; Didaci Salazarii ibi curantis suafu, ab Gualachorum furore se tutantes, abactis tantum duabus primæ notæ mulieribus, ab' voxandâ gente abstinuere. Post discessum Mamalucorum, Gualachi ob abactas mulieres furore perciti, templum nostrum armati ingrediuntur, tumultuosè ab Salazario tum sacrificante postulantes, ut abreptas ab Mamalucis feminas aut reddi curaret, aut æquale iis pretium daret; id damnum ab ipso emanasse, quòd fugientes Taitobanos per suum oppidum fugam capeffere voluisset, & bellum disuasisset: eoque reum & damni debitorem esse. Hæc inconditis clamoribus cum dicerent, sagittâ & lanceâ in ejus pectus directis, necem ferociter minabantur, patrasfentque scelus, nî unus ex illis, Salazarii beneficiis præoccupatus, populares suos utcumque coërcuisset. Diripere tamen sacras vestes, & domesticam supellectilem, indumenta que exteriora. At cum ageretur de calice etiam rapiendo, eum utraque manu prehensans, exprobratâ prius ingrati animi labe, magnâ voce testatur mortem se potius subiturum, quàm Divini cruoris scyphum prophanis manibus contaminari fineret. Simul hoc dixit, cum duobus adolescentibus Sacrificii ministris, deserto oppido, per nemora fugam capeffit, eoque se tandem retraxit, quòd Socii cum Neophytis fugientes condixerant.

POSTQUAM tot capita ex tot oppidis destructis in unum fermè locum convenere, deficiente cibo, & cibi proximâ spe, miserrima fuit tum Indorum, tum Sociorum conditio, herbis & sylvestribus baccis, aut fluvii rejectamentis ægerimè se sustentantium. Nullus fermè ex tot fugitivis erat, qui non propriam miseriam defleret; nam unus genitorem, alter matrem, altera maritum, maritus uxorem, pater filios, hic fratrem, frater sororem, ab latronibus abactos lamentabantur, & singulorum dolor in Socios, tanquàm in patres, redundabat: qui inter se de conservandis his populorum reliquiis consultantes, in id consensere, ut sementem eo loci facerent, dum aliud juvandæ gentis consilium suppeteret. Quamquam satis liquebat, nec in eo, nec in altero Guairaniæ loco stabilem sedem figi posse, quòd Mamalucis nihil jam impervium esset. Interim Ruifius, qui abeuntem Provinciam usque ad præcipitium deduxerat, Socios eo in loco revifens, immensum quantum singulorum calamitatibus condoluit. Quod dum facit, iteratum nuncium adfertur, ab Mamalucis ad Huibaïum Villariæ sub censitos pagos infestari, & novas prædonum centurias ex omni Brasilia Australi, ingenti prædæ conceptâ spe, in reliquorum Guairaniæ oppidorum & Hispanorum urbicularum perniciem conspiratas adventare. Quamobrem Ruifius cum Simone Maçeta, & Petro Spinosa, ad vetera Laureti & Sancti Ignatii oppida, quantâ potuit celeritate, navigat. Augebat metum Didaci Salazarii epistola, afferentis in Conceptionis oppido ab Mamaluco, quem olim beneficio assecerat, se cognovisse, post de prædaram Taitobæ regionem, prædonibus in animo esse, vetera Neophytorum oppida invadere: quod prævidens Provincialis, ante discessum imperatâ magno numero cymbas fabricari, usui ad transmigrandum futuras, si hostis immineret. Igitur postquam Villariani juridicè postulari, facti sunt, defendendæ Guairaniæ se esse impares, & undequaque hostes ingruere nunciabantur, Laurentanis & Ignatianis transmigrationem Antonius Ruifius indixit.

HÆ duæ colonix, ante viginti annos constructæ, industriâ Sociorum ea incrementa acceperant, ut cum benè fundatis in his regionibus Hispanorum oppidis comparari possent. Tempa in eis, suprâ reliqua, quæ in Tucumania Paraquariaque visuntur, sumptuosa, ornata que erant. Joannes Vasæus, Gallo-belga,

in utroque

in utroque Musicorum odæ instruxerat, nihil admodum ab Eutopæis differentia. Nec satis jam distinguere Neophytorum mores à politicis dudumque cultis populis. Boum, & aliorum animalium domesticorum greges, Sociorum immenso labore per ducentas leucas advecti, aliquo proventu ali cœperant. Incolæ gossipii & cæteræ sementis satis habebant, quo se non tantum decenter vestirent, sed etiam quo multa in Hispanorum levamenta mitterent. Quæ omnia Neophytos non parum retardatura videbantur ab transmigrationis consilio, consideraturos rerum omnium abundantia brevi immensas misèrias cum perpetuo exilio successuras. Occurrebat plerisque iter centum & triginta leucarum, per summa pericula metiendum, antequam eò pervenirent, quò duci jubebantur. Nec satis sibi persuadebant infantes, mulieres, ægros & senes, commeatu mox carituros, cum viri ad tam remota loca per immane præcipitium & solitudinem pervenire posse. Ex aliâ tamen parte urgebant hostes, præter corporum durissimam servitutem animarum perniciem plerisque allaturi. In medio tantorum malorum deprehensi, ut erant longo doctrinæ usu instructi, uno omnes ore Ruisio & Sociis, quocumque vellent, se ituros spondent; fidem per eos à Deo accepisse, per eosdem in eâ foveri se velle: si fame aut fatigatione mori suos viderent, eâ se cogitatione solaturos, quòd pro conservandâ religione morti se suosque certo periculo exposuissent: Deo curæ futurum suæ pietatis præmium. Non esse iis defendam ciborum penuriam, qui saturitatem corporum, animarum cibo ab Sacerdotibus suis ministrando posthaberent. Se itaque non tantum volentes, sed alacres, quocumque ducerentur, ituros.

ANTONIUS Ruisius præsentis animorum alacritate utendum ratus, convalescentiam imperat. Vidisses concionatorum suggesta, exhomologeteria, baptisteria, & aliâ templorum ornamenta, prolixâ industriâ ab Sociis elaborata, momento temporis deturbari, Divorum signa arcis includi, quidquid commodè potuit ratibus, quas ballas hic vocamus, imponi. Illato commeatu, postquam Divæ Virginis icon miraculis clara, & elegantissimum pueri *JESU* signum impositum est, nemo fuit, qui non se exulem lubenter futurum cum talibus comitibus profiteretur. Igitur majori alacritate quàm exules solent conscendentes, secundo Paranapanæo, patriam nunquam aliâs visuri deserunt. Lentè admodum navigabant, ne quas rates post se hostibus relinquerent. Emenso Patanapanæo, per Paranam deinceps remigantes, nequicquàm reluctantibus urbis Regalis civibus, non admodum infeliciter ad proxima magno præcipitio loca pervenere. Ubi eos in opposito littore præstolabantur Indi, illi omnes, quos ex destructione aliorum oppidorum confluisse narravimus. Ex Lauretano oppido nongentas familias; ex Sancti Ignatii octingentas transmigrasse, Simon Maçeta testis ocularis affirmat, præter quem numerum quadringentæ familiæ Lauretanis & multæ aliæ se adjunxerant. Quot ex aliis oppidis ad præcipitium pervenerint, non facillè dixerim, Sociis, qui transmigratori interfuerunt, infinitè de numero variantibus. Illud securius asseruero, immenso dolore Socios omnes pænè obrutos fuisse, considerantes, quot Neophytorum millia ex tredecim coloniis prædæ Mamalucis cessissent, aut se antiquis latibulis occultassent. Præterquam jacturam lamentabantur tot Ethnicorum millia in Guairaniâ abs se deseri, sine spe illos adjuvandi, aut dissipatos Neophytos Catechumenosque recuperandi.

POST QUAM dolori utcumque indultum est, Socii egere de transmittendo præcipitio, quo deinde, secundo Paranâ, tot capitum millia ad destinatum locum septuaginta adhuc leucis distantem transportarentur, ne Mamaluci has populorum reliquias sibi etiam vindicarent. Nam triduo postquam Lauretani & Ignatiani navigare cœperant, nunciatum fuerat, prædonum cohortes vacua oppida ingressos fremuisse, & ob delusos conatus suos ulteriorem perniciem fuisse interminatos. Sed non satis apparebat, quibus navigiis post præcipitii descensum tanta multitudo exciperetur; vix enim sperabatur, ex tanto numero navigiorum aliquot naufr-

*Forum oppi-
dorum La-
re-
tani.*

CAPUT
XLVI.
Lauretani
& Ignatiani
transmi-
grant.

*Numerus
transmigrã-
tium.*

CAPUT
XLVII.
De conti-
nuâ transmigrati-
one consilia ca-
piuntur.